

М. А. Швайко,
к. е. н., доцент, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ORSID ID 0000-0002-3911-0392

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.16.33

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

M. Shvayko,
PhD in Economics, Associate Professor, V. N. Karazin Kharkiv National University

PECULIARITIES OF TAX POLICY OF UKRAINE IN MODERN CONDITIONS

У статті обгрунтовано актуальність дослідження питань щодо необхідності підвищення ефективності податкової політики та її реалізації у сучасних умовах з урахуванням впливу на фінансовий стан держави та забезпечення цілей суспільного добробуту. Розглянуто особливості та тенденції сучасної податкової політики України, визначено її основні новації у 2019 році та досліджено її вплив на соціально-економічний розвиток держави. Проведено аналіз структури податкових надходжень та їх місця в доходах зведеного бюджету. Досліджено показники якості податкової політики – рівень ставок податків та складність їх адміністрування. Сформульовано основні проблеми та вектори реформування податкової політики, першочерговими з яких є підвищення ефективності та полегшення податкового адміністрування, зниження суто фіскальної спрямованості податкової політики та посилення її стимулюючої функції, що сприятиме розвитку підприємництва, збільшенню надходжень до бюджету та підвищенню інвестиційної привабливості країни задля досягнення Стратегічних цілей розвитку нашої держави.

The article deals with research relevance of the issues of need to improve effectiveness of tax policy and its implementation in modern conditions. It takes into account impact on the financial state of the country and realization of public welfare goals. The peculiarities and tendencies of modern tax policy of Ukraine are considered. Its main innovations in 2019 are determined and its influence on the socio-economic development of the state is in the research focus. The main innovations include: raising excise tax rates on tobacco products; environmental tax, rent, tourist tax and changing the rules for its collection; eliminating disadvantages of transfer pricing; VAT reduction on international parcels; simplification of court admittance for both taxpayers and control authorities.

According to Paying Taxes Rate 2019 which analyzes ease of tax payment, Ukraine is the 54th out of 190 countries. It worsens its position by 11 points comparing to the previous year. This is due to increase of effective tax rate.

The structure of tax revenues and their place in the consolidated budget revenues of Ukraine is analyzed. Tax policy quality indicators as level of tax rates and complexity of administering them are investigated. The main problems and vectors of tax policy reform are formulated. The most important is to reduce its purely fiscal orientation; strengthen its stimulating function by facilitating development of entrepreneurship and increasing the country's investment attractiveness to achieve Strategic aims of our country's development.

It is stated that the key objective of tax reform is to build an economically sound tax policy that is able to provide a sound financial base for the state, promote economic growth and achieve consensus between the state and taxpayers.

It is determined that the priority of the state tax policy of Ukraine for 2018–2020 is to ensure its stability and increase its efficiency by facilitating tax administration while minimizing opportunities for abuse.

Ключові слова: адміністрування податків, податки, податкове навантаження, податкова політика, податок на додану вартість, податок з доходів фізичних осіб.

Key words: personal income tax; tax administration; tax burden, taxes, tax policy, value added tax.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасних умовах від ефективності податкової політики залежить формування державних доходів, забезпечуючи тим самим можливість державі виконувати свої функції та сприяти соціально-економічному зростанню. Зазначимо, що саме податки домінують у доходах бюджету як України, так і зарубіжних країн. Тому провадження ефективної податкової політики є вкрай важливим питанням і набуває особливої актуальності в контексті важливості її впливу на всі сфери суспільного життя та забезпечення цілей суспільного добробуту.

Реалії сьогодення такі, що є багато нарікань на сучасну податкову політику у тому сенсі, що вона зорієнтована в основному лише на виконання фіскальної функції, нехтуючи водночас стимулюючу функцію.

Тому наразі гостро стоїть питання побудови такої податкової політики, яка б давала можливість створити надійну фінансову базу держави, стимулювала розвиток підприємництва, сприяла зростанню рівня життя населення та відповідала міжнародному передовому досвіду у цій галузі і проголошеному курсу євроінтеграції.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженням питань податкової політики займалися такі вчені, як Андрущенко В.Л. [1], Литвіцька Н.Ю. [2], Майсгрев С. [4], Лаффер А. та ін.

Але, незважаючи на наявність значних та суттєвих доробок у цій сфері, потребує подальшого дослідження питання щодо створення дієвого механізму реалізації податкової політики, яка б була узгоджена з цілями фінансової політики держави та відповідала Стратегічним напрямкам розвитку України.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є дослідження сучасних тенденцій та розробці практичних рекомендацій щодо оптимізації механізму реалізації податкової політики України, враховуючи передові вітчизняні здобутки та зарубіжний досвід, але з урахуванням національних особливостей.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Проблема побудови ефективної податкової політики — одна із найбільш актуальних в Україні, адже саме така податкова політика допоможе досягти тих цілей та завдань, які стоять перед державою. Ефективна податкова політика держави повинна розроблятися в залежності від її соціально-економічного стану та мати наукове обґрунтування, враховувати необхідність забезпечення високих темпів економічного зростання та соціальної гармонії у суспільстві.

Історія розвитку оподаткування свідчить, що податки використовуються не лише з метою наповнення бюд-

жетів, але й виступають серйозним інструментом регулювання та стимулювання соціально-економічного розвитку. Отже, використовуючи податковий механізм, можна досягти вищезначених цілей за допомогою реалізації дієвої податкової політики.

Податкова політика нашої держави пройшла певні етапи свого розвитку, які були обумовлені переходом від командно-адміністративної економіки з її директивними механізмами регулювання до ринкової економіки, де важливими, ключовими методами регулювання є самі фіскальні.

Ми розуміємо, що в сучасних умовах без податків не обходиться жодна країна, адже саме вони є головним джерелом наповнення державної скарбниці. Тому фізичні на юридичні особи змушені віддавати частину своїх доходів на загальнодержавні потреби. І тут важливо, щоб податкова політика держави була досить досконалою та ефективною.

Отже, можемо констатувати, що податкова політика України пройшла ряд етапів свого становлення, але вона ще не є досконалою, має певні вади та характеризується переважно фіскальною спрямованістю. Її сучасними реаліями є складний механізм нарахування та адміністрування податків, часті зміни податкового законодавства та відсутність чітких, довгострокових орієнтирів.

Якість податкової політики визначається за такими показниками, як рівень податкового навантаження та складність розрахунку і адміністрування податків. Дослідження аудиторської компанії Price Water House Coopers та Світового банку говорять, що система оподаткування нашої держави потребує серйозного реформування для мінімізації негативного впливу податкової політики на соціально-економічне становище держави та рівень її інвестиційної привабливості.

Податкове навантаження є важливим показником ефективної податкової політики держави.

Розглянемо зарубіжний досвід та показники податкового навантаження на прикладі розвинутих країн.

Як показує аналіз таблиці 1, рівень податкового навантаження у розвинутих країнах коливається в межах

Таблиця 1. Податкове навантаження у країнах з розвинутою ринковою економікою

Країна	Податкове навантаження, %
Австрія	41,9
Великобританія	36,6
Норвегія	43,4
Італія	43,3
Німеччина	36,2
Франція	43,6
Швеція	48,2
Данія	48,9

Джерело: [5].

36—48,9 %. Найвищі показники спостерігаємо в Швеції та Данії, констатуємо той факт, що за рахунок високих податків ці країни мають можливість забезпечувати своїм громадянам досить високий рівень соціального захисту та надання соціальних послуг.

Щодо податкового навантаження в Україні, то воно складає близько 41,7% (рейтинг Paying Taxes 2019). Тенденція до зниження податкового навантаження в Україні розпочалася у 2016 році, коли відбулося суттєве зниження податкових ставок (передусім ЄСВ до 22%).

За підрахунками Українського товариства економічних свобод, середньостатистичний громадянин у 2017 році при середній зарплаті 10,6 тис. грн, 186 днів працює на себе, а 179 — на державу. З зарплати потрібно сплатити ЄСВ (22% — платить роботодавець), ПДФО (18%), військовий збір (1,5%). Потім ще сплачуються інші податки (податок на майно і т.д.)

Згідно з результатами спільного дослідження PwC і Групи Світового Банку "Paying Taxes 2019", де аналізується простота сплати податків у 190 країнах, Україна посіла 54 місце. У порівнянні з показниками попереднього року (у рейтингу "Paying Taxes 2018"), позиція України погіршилася на 11 пунктів, адже в цей період Україна була на 43 місці [6].

Експерти вважають, що причиною падіння рейтингу є зростання ефективної податкової ставки з 37,8% до 41,7%, що спричинило зростання податкового навантаження.

Інші показники рейтингу в Україні практично не змінилися. Ключових податків у нас 5, а часові витрати на подачу податкової звітності оцінюються в 327,5 годин (у минулорічному рейтингу — 328 годин). Середній показник для країн Центральної Азії та Східної Європи — 230 годин. В ЄС цей показник складає 161 год. Можемо констатувати, що за цим показником ми майже на останніх щаблях рейтингу і це є негативним фактором, який стримує підвищення ефективності податкової політики в Україні. Але відзначаємо і певні позитивні моменти за цим показником, адже у 2004 році він складав 2085 годин, тобто спостерігаємо поступове зниження часових витрат на подачу податкової звітності.

У трійку лідерів рейтингу Paying Taxes 2019 входять:

- Гонконг,
- Катар,
- Об'єднані Арабські Емірати.

Найгірші показники рейтингу має Венесуела, Чад та Центрально — Африканська Республіка.

Зазначимо, що високі позиції у рейтингу Paying Taxes говорять про те, що податкове законодавство є високоефективним та сприяє веденню бізнесу. Звісно, що цей рейтинг є інструментом для оцінки інвестиційної привабливості країни та виступає складовою рейтингу Doing Business, який оцінює легкість ведення бізнесу. Показники цих рейтингів суттєво впливають на рішення інвесторів щодо вкладання своїх коштів в ту чи іншу країну.

З урахуванням передового зарубіжного досвіду для покращення позицій нашої країни у рейтингу Paying Taxes рекомендується спростити правила обліку, форми податкових декларацій, поступово мінімізувати паперовий документооборот та розширювати електрон-

ний з метою подальшої автоматизації та оптимізації взаємодії податкоплатників з фіскальними органами.

Розглянемо сучасні тенденції щодо реалізації податкової політики та конкретні статистичні дані щодо надходжень ключових податків до Зведеного бюджету України у 2017—2018 роках.

Аналіз даних таблиці 2 дає змогу побачити, що найбільшу питому вагу в загальній сумі надходжень до зведеного бюджету складають саме податкові надходження (83,3% у 2018 році).

Основним бюджетоутворюючим податком залишається багато років поспіль ПДВ (його питома вага складає майже третину податкових доходів у 2018 році). Простежуємо зростання надходжень ПДВ у 2018 році на 60,5 млрд грн. Тобто можна констатувати, що ПДВ виконує яскраво виражену фіскальну функцію, справляючи сильний вплив на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання і їх фінансовий стан.

Слід зазначити, що механізм справляння ПДВ налічує багато суперечностей, тому залишається для вітчизняної системи оподаткування досить серйозною проблемою, яку слід вирішити. Зазначимо, що для більшості країн ЄС характерною є диференціація ставок із податку на додану вартість залежно від цілей споживання. Таким чином, реалізується регулююча та стимулююча роль податку. Доцільно зазначити, що відповідно до Директиви ЄС (директива VAT 2006/112/ЄС) держави-члени ЄС пов'язані загальними правилами щодо ставок ПДВ, які встановлюють мінімальний рівень стандартної ставки не менше 15% та пониженої не менше 5% [5].

Українська практика щодо встановлення ставок ПДВ більш консервативна — 20%, 7% та 0%. З огляду на вищезазначене, чинні ставки відповідають встановленим у ЄС вимогам, хоча і не мають широкої диференціації.

Тенденцію до зростання надходжень спостерігаємо і по податку з доходів фізичних осіб (на 123,8 млрд грн). Це пояснюється зростанням заробітної плати. Щодо прогнозу надходжень ПДФО у 2019 році, то вони також досить оптимістичні і розраховані із урахуванням прогнозного обсягу фонду оплати праці, встановленого рівня мінімальної заробітної плати, а також бази оподаткування з інших доходів та ставок оподаткування доходів фізичних осіб. Також вважається, що подальші заходи щодо легалізація виплати заробітної плати дозволять підвищити надходження цього податку до бюджету у майбутньому.

Зростають надходження податку на прибуток підприємств (на 32,8 млрд грн у 2018 році), що є позитивною тенденцією і говорить про зростання прибутковості підприємств та покращення їх фінансового стану.

Збільшуються надходження акцизного податку (на 11,2 млрд грн у 2018 році) у результаті підвищення ставок акцизів на окремі товари.

У таблиці 2 наведено дані як щодо надходжень загальнодержавних, так і місцевих податків (на прикладі єдиного податку).

Політика децентралізації вимагає наявності сильної власної доходної бази місцевих бюджетів, а отже, зростання ролі та значення місцевих податків та розши-

Таблиця 2. Місце податкових надходжень у показниках виконання Зведеного бюджету України у 2017–2018 роках

Показники	2017 рік, млрд грн	2018 рік, млрд грн
Доходи	1017	1184,3
Податкові надходження, у т.ч.:	828,2	986,3
1. Податок та збір на доходи фізичних осіб	185,7	229,9
2. Податок на прибуток підприємств	73,4	106,2
3. Рентна плата за користування надрами	45,0	43,0
4. Акцизний податок:	121,4	132,6
- з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	67,8	72,7
- з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	47,7	54,1
- з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	6,0	5,9
5. Податок на додану вартість:	314,0	374,5
- з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з врахуванням відшкодування ПДВ (сальдо):	63,5	79,1
- ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	183,5	210,8
- відшкодування ПДВ	-120,1	-131,7
- з ввезених на територію України товарів	250,5	295,4
6. Ввізне мито	23,9	26,6
7. Земельний податок та орендна плата	26,4	27,3
8. Єдиний податок	24,1	29,6
Неподаткові надходження, у т.ч.:	154,6	192,7

Джерело: [7].

рення фінансової автономії відповідних територій. У 2018 році спостерігаємо зростання надходжень єдиного податку на 5,5 млрд грн.

Зазначимо, що в сучасних умовах місцеві податки досить поширені у більшості країн. За їх допомогою акумулюються кошти для фінансування місцевої інфраструктури та заходів місцевого значення. На жаль, в Україні місцеві податки не можуть забезпечити всі потреби місцевих бюджетів, тому для їх збалансування використовуються закріплені податки (наприклад, ПДФО) та міжбюджетні трансферти.

З огляду на це, органи місцевого самоврядування мають забезпечити підвищення ефективності бюджетно-податкового планування та сприяти виявленню резервів зростання податкового потенціалу. Досягти цієї мети можливо за рахунок прийняття зважених рішень під час встановлення місцевих податків на території відповідної територіальної громади.

Аналіз наведених статистичних даних дає можливість сформулювати основні характеристики сучасної податкової політики України:

— уідсутність чітко визначеної цілі податкової політики нашої країни;

— домінування фіскального характеру, що звісно ж ускладнює реалізацію регулюючої та стимулюючої функцій податків,

— домінування пропорційних ставок оподаткування, що окремі економісти вважають порушенням принципу соціальної справедливості;

— неефективна структура податкової системи, де основні надходження формуються за рахунок непрямих податків та низька ефективність місцевого оподаткування, що заважає ефективній реалізації політики децентралізації;

— складність розрахунку та адміністрування податків, результатом чого є низькі позиції в рейтингу

Paying Taxes через значні часові витрати на подачу податкової звітності;

— надмірно лібералізована імпортна політика, яка певною мірою стримує розвиток вітчизняного виробника;

— слабо розвинуті і недостатньо ефективні ресурсні платежі і податки на власність через недосконалість ринкової оцінки землі, корисних копалин, майна (у 2018 році спостерігаємо скорочення рентної плати за користування надрами на 1,9 млрд. грн, а також незначні надходження від податків на власність);

— неефективні екологічні податки, які не дають можливості забезпечити захист навколишнього середовища;

— недостатня ефективність податкових пільг, які надаються суб'єктам та призводять до порушення принципу нейтральності оподаткування та до втрати податкових надходжень;

— високий рівень податкового тягаря і нерівномірність його розподілу, що сприяє тінізації доходів, приховуванню їх від сплати податків тощо.

Визначивши сучасні тенденції податкової політики, проаналізуємо найбільш суттєві зміни податкового законодавства, які почали діяти з 1 січня 2019 року [8]:

— Підвищено ставки оподаткування щодо: акцизного податку з тютюнових виробів; екологічного податку; рентної плати за користування надрами для видобування нафти й конденсату; рентної плати за користування надрами для видобування залізної руди; рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

— Усунуто недоліки щодо застосування трансфертного ціноутворення. Наразі вимоги трансфертного ціноутворення поширюються зараз на всіх номінальних посередників у ланцюгу операцій з нерезидентом, операції з яким зрештою вважаються контрольованими.

Розширено повноваження органу контролю щодо проведення зустрічних звірок з платниками, які взагалі не є сторонами контрольованих операцій з метою отримання достовірної інформації для трансфертного ціноутворення. Також закріплено принцип "substance over form", що означає "превалювання сутності над формою", де характеристики контрольованої операції визначаються згідно з фактичними діями сторін і фактичними умовами їх проведення, яким віддається перевага в разі їх невідповідності оформленим документам.

— Спрощено можливість доступу до суду як платникам податків, так і контролюючим органам за рахунок зниження максимального розміру судового збору (19,2 тис. грн).

— Знижено оподаткування ПДВ міжнародних посилок (неоподатковувана вартість міжнародних посилок знижується до 100 євро для одного одержувача — фізичної особи).

— Чітко визначено обов'язковість використання РРО під час продажу лікарських засобів та виробів медичного призначення.

— Покращено адміністрування обігу пального та запроваджено ліцензування діяльності суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво, зберігання, оптову та роздрібну торгівлю паливом.

— Підвищено ставки туристичного збору та змінено правила його справляння.

— Збільшено процесуальні строки для подання заперечень на висновки перевірки; подання заперечень на рішення податкових органів, що сприятиме збільшенню можливостей для захисту інтересів податкоплатника у разі порушень зі сторони контролюючих органів

— Продовжено звільнення від сплати ПДВ для ввезення в Україну транспортних засобів, оснащених виключно електродвигунами, які не забруднюють навколишнє середовище (до 31.12.2022 року).

Проаналізуємо основні вектори реформування податкової політики, які були озвучені командою Президента В. Зеленського. У заявах зазначалося, що першочерговими заходами для оптимізації податкової політики України мають стати [9]:

— зниження навантаження на фонд оплати праці, щоб вивести його із тіні за рахунок впровадження регресивної шкали ставок ЄСВ і поступового зниження ставки ПДФО;

— перетворення податкової на сервісну службу з метою зменшення тиску на бізнес;

— запровадження податку на виведений капітал з метою детінізації економіки;

— забезпечення електронного відкриття і закриття бізнесу та переведення всіх податкових та митних процедур у цифровий формат, запровадження електронної ТТН та E-receipt;

— збереження спрощеної системи оподаткування за рахунок законодавчого закріплення незмінності умов оподаткування для ФОП;

— проведення податкової амністії яка передбачає можливість пробачити ухилення від податків, під час легалізації всього свого доходу;

— реформування податкових органів за рахунок передачі повноважень Державній податковій службі Службі фінансових розслідувань;

— деофшоризацію бізнесу — перекриття можливостей для бізнесу ухилитися від оподаткування в офшорах.

Багато з цих напрямів є досить сучасними та слушними та в майбутньому дозволять покращити рейтинг України.

Але дикусійним є питання щодо доцільності впровадження податку на виведений капітал. Цю ідею три-чотири роки обговорювали фахівці і ймовірність його введення найближчим часом залишається високою.

Зазначимо, що практика введення податку на виведений капітал практично не використовується у європейській практиці та належить до нестандартних і малопоширених систем оподаткування. У разі введення цього податку влада передусім має на меті детінізувати економіку та сприяти притоку інвестицій у країну.

У Світовому банку заявили, що заміна в Україні податку на прибуток податком на виведений капітал не є необхідною та ефективною, а МВФ наголошує на ризик з приводу втрат доходів державного бюджету через введення цього податку. Хоча є думки інших економістів, які вважають, що починаючи з третього року надходження цього податку зростуть, перевищивши надходження від податку на прибуток підприємств. Тому цей напрям потребує подальшого детального вивчення.

ВИСНОВОК

Таким чином, сучасними проблемами здійснення податкової політики в Україні залишаються складність та суперечливість податкового законодавства, внесення частих та численних змін до податкових законів, що порушує принцип стабільності податкового законодавства; надмірне та нерівномірне податкове навантаження на платників податків, що не стимулює до розвитку підприємницької та іншої діяльності, сприяє зростанню недоїмки по податкових платежах у бюджет, численні конфлікти між контролюючими органами у сфері оподаткування та платниками податків, значні масштаби тінізації економіки тощо.

Намір України інтегруватися в європейський економічний та політичний простір зумовлює необхідність не тільки адаптації вітчизняного законодавства до вимог ЄС, але й його гармонізації та уніфікації.

Проаналізувавши недоліки чинної податкової політики та проблеми, до яких вони призвели, можна виділити основні стратегічні цілі податкової реформи:

— забезпечення стабільності та передбачуваності податкової політики з визначенням її чітких стратегічних та тактичних цілей;

— підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств за рахунок масштабного використання стимулюючої функції податкової політики та збільшення за рахунок цього надходжень до бюджету; запровадження заходів з податкового стимулювання процесів інвестування і направлення коштів підприємств на модернізацію виробництва,

— виведення бізнесу з тіньового сектора за рахунок ефективного впровадження заходів по зниженню податкового навантаження та податкової амністії;

— збереження помірною податкового тиску на податкоплатників з одночасним забезпеченням підтримки збалансованості бюджетної системи;

— підвищення нейтральності податкової політики;

— гармонійне поєднання інтересів держави та платників податків;

— створення удосконаленої форми електронного кабінету для всіх податків платників та повномасштабне використання діджиталізації;

— активізація інвестиційної діяльності через спрощення податкової політики та зниження податкового навантаження;

— підвищення простоти податкового законодавства та зниження витрат часу та грошей на сплату податків на їх адміністрування, що дозволить покращити рейтинг України в "Paying Taxes";

— розширення прав органів місцевого самоврядування у сфері податкового стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності та посилення фінансового самозабезпечення органів місцевого самоврядування за рахунок збільшення власних доходів місцевих бюджетів;

— скасування необгрунтованих податкових пільг (преференцій);

— приведення податкового законодавства України до міжнародних стандартів;

— підвищення податкової культури платників податків;

— проведення податкових консультацій для податкоплатників.

Таким чином, метою податкової реформи згідно з Програмою сталого розвитку України 2020 є побудова такої податкової політики, яка є економічно справедливою, з мінімальними затратами часу на розрахунок і сплату податків, сприяє соціально-економічному зростанню, дозволяє забезпечити надійну фінансову базу державі та досягти консенсусу між державою та податкоплатниками.

Головними напрямками реформи є перехід від суто фіскальної та регулюючої спрямованості фіскальних органів до обслуговуючої, які консультують та допомагають у нарахуванні та сплаті податків, а не лише переслідують ціль наповнення бюджету за рахунок фінансових санкцій.

Зазначимо, що пріоритетом державної податкової політики на 2018—2020 роки є забезпечення стабільності податкової політики, зокрема підвищення ефективності та полегшення податкового адміністрування з мінімізацією можливостей для зловживань.

Отже, головним курсом реформування є вироблення нового, якісного рівня системи оподаткування нашої держави, який сприятиме розвитку бізнесу, притоку інвестицій у країну, зростанню попиту споживачів на внутрішньому ринку з одночасним підвищенням загальних податкових надходжень до бюджетів всіх рівнів за рахунок не підвищення податкового навантаження, а за рахунок зростання доходів.

Література:

1. Андрущенко В.Л. Податкові системи зарубіжних країн. — К.: Комп'ютер прес, 2016. — 326 с.
2. Литвіцька Н.Ю. Історія виникнення податків [Електронний ресурс] / Н.Ю. Литвіцька // Державне регулювання економікою, 2010. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/4_SWMN_2010/Economics/58421.doc.htm
3. Американський реформатор розповів як перетворити Україну на заможну державу [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/publications/amerikanskij-reformator-rozpoviv-jak-peretvoriti-ukrajinu-na-protsvitajuchu-krajinu-71425.html>

4. Musgrave R. The Theory of Public Finance: A Study in Public Economy / R. Musgrave. — New York: McGraw-Hill Book Company, 1959. — 628 p.

5. Офіційний сайт Євростату [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.eurostat.eu/stat.php?razdel=country&count=world&table=ggecia>

6. Рейтинг Paying Taxes — 2019: України выбыла из топ-50 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://icg-seminar.com.ua/v-rejtinge-legkosti-uplaty-nalogov-ukraina-poteryala-11-pozitsij>

7. Показники виконання бюджету України у 2017-2018 роках [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/pokaznyky-vikonannia-biudzhetu-ukrainyrr?category=bjudzhet&subcategory=Current+year+budget+information>

8. Податкові зміни-2019 прийнято: що зміниться? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.google.com.ua/search?ei>

9. Що обіцяє нова влада щодо оподаткування. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://1glvip.expertus.ua/?utm_source=www.golovbukh.ua&utm_medium=refer&utm_campaign=slider_banner_EGB_probny_dostup#/document/16/27439/

References:

1. Andruschenko, V.L. (2016), Podatkovi systemy zarubizhnykh krain [Tax systems of foreign countries], Komp'iuiter pres, Kyiv, Ukraine.
2. Lytvits'ka, N.Yu. (2010), "History of taxes", Derzhavne rehuliuвання ekonomikoi, available at: http://www.rusnauka.com/4_SWMN_2010/Economics/58421.doc.htm (Accessed 15 Aug 2019).
3. Paskhover, O. (2015), "The American reformer told how to turn Ukraine into a wealthy state", available at: <https://nv.ua/ukr/publications/amerikanskij-reformator-rozpoviv-jak-peretvoriti-ukrajinu-na-protsvitajuchu-krajinu-71425.html> (Accessed 15 Aug 2019).
4. Musgrave, R. (1959), The Theory of Public Finance: A Study in Public Economy, McGraw-Hill Book Company, New York, USA.
5. Eurostat (2019), available at: <http://www.eurostat.eu/stat.php?razdel=country&count=world&table=ggecia> (Accessed 15 Aug 2019).
6. ICG (2018), "Paying Taxes Rating — 2019: Ukraine has dropped out of the top 50", available at: <https://icg-seminar.com.ua/v-rejtinge-legkosti-uplaty-nalogov-ukraina-poteryala-11-pozitsij> (Accessed 15 Aug 2019).
7. Ministry of Finance of Ukraine (2019), "Indicators of budget execution of Ukraine in 2017-2018", available at: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/pokaznyky-vikonannia-biudzhetu-ukrainyrr?category=bjudzhet&subcategory=Current+year+budget+information> (Accessed 15 Aug 2019).
8. Dt-Kt (2018), "Tax Changes-2019 Accepted: What Will Change?", available at: <https://news.dtk.ua/taxation/common/51818> (Accessed 15 Aug 2019).
9. Holovbukh (2019), "What the new government promises is the tax authority", available at: https://1glvip.expertus.ua/?utm_source=www.golovbukh.ua&utm_medium=refer&utm_campaign=slider_banner_EGB_probny_dostup#/document/16/27439/ (Accessed 15 Aug 2019).
Стаття надійшла до редакції 21.08.2019 р.